

Co-funded by
the European Union

Raport privind regenerarea urbană și spațiile verzi în Municipiul Timișoara

Centrul Român de Politici Europene

Iunie 2026

Cuprins

Sumar executiv.....	3
1. Introducere.....	6
2. Instituții responsabile.....	6
2.1 Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea	
2.2 Direcția Județeană de Mediu / Agenția pentru Protecția Mediului Vâlcea	
3. Documente strategice.....	6
3.1. Registrul Local al Spațiilor Verzi	
3.2. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Râmnicu Vâlcea 2021 – 2027	
3.3 Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă Râmnicu Vâlcea	
4. Situație actuală.....	8
5. Măsuri principale.....	9
5.1. Lista de proiecte stabilită de Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea	
5.2 Campanii de conștientizare organizate de Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea în colaborare cu societatea civilă	
6. Acces public la date.....	11
7. Provocări identificate.....	12
8. Recomandări.....	13
8.1. Recomandări pentru autorități	
8.2. Recomandări pentru cetățeni și școli	
9. Surse.....	14

Sumar executiv

La prima vedere, Timișoara dispune de peste 40 m2 de spațiu verde/locuitor, mult peste pragul minim de 26 m2 de spațiu verde/locuitor, stabilit de legislația națională.[1] Totuși, în spatele acestui număr, se află mai degrabă o reclasificare administrativă și o distribuție inegală a zonelor verzi din oraș, decât investiții de lungă durată în extinderea infrastructurii. În timp ce unii cetățeni se bucură de parcuri istorice și spații verzi pe malul râului Bega, pentru alte cartiere accesibilitatea este considerabil mai redusă. Municipiul are în vedere mai multe proiecte de consolidare a calității și accesului la spații verzi și proiecte de regenerare urbană, dar implementarea acestora nu este lipsită de întârzieri și lungi procese administrative.

Conform Planului de Acțiune pentru Oraș Verde (PAOV), în ultimele două decenii, dezvoltarea urbană a Timișoarei a fost ghidată mai degrabă de interesele dezvoltatorilor privați, nu de o strategie coerentă, cauzând astfel o tendință de expansiune urbană haotică. Întârzierile privind actualizarea Planului Urbanistic General (PUG), document responsabil de corelarea și coordonarea direcției de dezvoltare, au supus orașul unui val de construcții rapide, fără a se ține cont de facilități educaționale, de transport public, de spații verzi, pe de o parte, și a unui proces de migrare a cetățenilor din oraș în localitățile adiacente din zona metropolitană, pe de altă parte.[2] Anumite zone beneficiază de acces relativ extins la parcuri și spații verzi, în timp ce alte cartiere, precum zonele Kuncz, Traian, Fridorf și str. Dorobanților, nu dispun de spații verzi de calitate aflate la distanță pietonală.[3]

Cu privire la evoluția spațiilor verzi în Municipiul Timișoara, observăm o schimbare majoră între anii 2021 și 2022, corelată cu trecerea în domeniul public a unei arii mari de parc și a recensământului din anul 2021. Printr-o Hotărâre a Guvernului [4], aproximativ 520 ha ale Pădurii Verzi, din nordul orașului, devin terenuri ale Primăriei Timișoara, calculate în suprafața totală de spații verzi începând cu Raportul privind starea mediului în județul Timiș din anul 2022. Totodată, recensământul din anul 2021 pune în evidență o scădere a populației din municipiu de 20%, comparativ cu recensământul din anul 2011. Astfel, unde în anul 2021, Direcția Județeană de Mediu Timiș (DJM Timiș) raporta aproximativ 15,7 m2 de spațiu verde/locuitor, în anul 2022 indicatorul este de 2,65 ori mai mare, la circa 41,6 m2 de spațiu verde/locuitor, nu prin investiții substanțiale în acest interval, ci printr-o procedură mai degrabă birocratică.

Principala instituție responsabilă de administrarea și extinderea spațiilor verzi, cât și de gestionarea proiectelor de regenerare urbană este Primăria Timișoara, care dispune și de departamentul specializat Serviciul Spații Verzi. DJM Timiș are un rol secundar de reglementare și supraveghere a proiectelor urbane, iar Consiliul Județean Timiș coordonează dezvoltarea strategică la nivel județean și oferă susținere pentru proiectele regionale.

[1] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2022 (pp. 305 – 306)

[2] Planul de Acțiuni pentru Oraș Verde (p. 180)

[3] Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara (p. 199)

[4] HG nr. 790/2020

Autoritățile publice, în special primăria, stabilesc proiectele de scurtă și lungă durată, de la proiectare la finanțare și implementare, prin documente strategice precum PAOV, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU), PUG, Strategia Spațiilor Verzi, în timp ce Registrul Local al Spațiilor Verzi (RLSV) inventariază toate suprafețele de spațiu verde din oraș. Unele documente au trecut prin procese lungi de întârzieri și elaborare deficitară: Strategia Spațiilor Verzi este învechită și nu este validă la momentul actual, hotărârea de prelungire fiind anulată în instanță în octombrie 2023 pentru că documentația era inactuală și necorespunzătoare. RLSV este funcțional din februarie 2026, dar anterior hărții actuale, Timișoara nu a dispus mai mulți ani de un registru funcțional, cel aprobat în 2017 fiind anulat în instanță doi ani mai târziu deoarece era incomplet și neactualizat.

Astfel, principalele investiții în extinderea spațiilor verzi sunt prevăzute în PAOV: un proiect pilot de amenajare a spațiilor verzi în zona str. Gheorghe Lazăr pentru reducerea riscului de inundații, transformarea a 40% din curțile a 2 școli/an în locuri de joacă verzi, impunerea normei de 30% de suprafață neasfaltată pentru noi dezvoltări, 5 proiecte de conectivitate verde în sudul orașului, amenajarea a 50 km de coridoare verzi, creșterea cu 25% a acoperirii cu copaci, instalarea a 50 de acoperișuri verzi, amenajarea a 5 km de coridoare verzi-albastre, elaborarea unei strategii noi pentru spațiile verzi și garantarea accesului la spații verzi la distanță de cel mult 1 km pentru toți cetățenii. Totodată, Primăria a semnat un acord în februarie 2026 cu Romsilva pentru amenajarea Pădurii Verzi și a comunicat propuneri de proiect privind transformarea a 3 zone de teren degradate din Kuncz, Blașcovici și Dâmbovița în parcuri, în prezent, zone vulnerabile cu acces limitat la spații verzi de calitate.[5]

În privința regenerării urbane, PUG a trasat idei de proiect pentru zonele ce necesită intervenții, în timp ce SIDU a stabilit 4 proiecte prioritare, aprobate ulterior prin HCL 84/2024 cu termene de finalizare prevăzute în anul 2027 și 2028. Piața Traian, care prevede amenajarea a 3456 m² de spații verzi noi și modernizarea a circa 60.000 m² de spațiu public, se află în etapa de executare a lucrărilor; zona Piața Mocioni și Piața Victoriei, proiecte de reabilitare a zonelor centrale prin introducerea de infrastructură pietonală și a spațiilor verzi, se află în etapa de contractare și proiectare, și zona Dacia, unde se vor reabilita 57.000 m², se situează în etapa de execuție a lucrărilor. Observăm că proiectele de regenerare urbană se aliniază, în general, perioadelor de implementare stabilite în PUG, aspect ce pune în evidență gradul de responsabilizare și implicare a Primăriei Timișoara în creșterea accesului și calității spațiilor verzi. Instituția pune la dispoziție comunicate de presă privind progresul proiectelor și informații specifice pentru unele proiecte (de exemplu, Piața Traian), însă progresul între investiții rămâne inegal; în zona Pieței Victoriei, de exemplu, soluția câștigătoare a fost stabilită în anul 2023, însă până la momentul actual proiectul se află încă în faza de proiectare.

Accesul publicului la informații s-a îmbunătățit considerabil în ultimii ani, dar rămâne adesea limitat de informații tehnice și împrăștiate pe mai multe platforme. Deși RLSV este disponibil public, accesarea și utilizarea sa rămân dificile pentru cetățenii obișnuiți, iar datele statistice pe cartiere nu sunt publicate într-o formă centralizată și ușor de prelucrat.

[5] Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara (p. 199)

În urma cercetării noastre, credem că informarea cetățenilor poate fi îmbunătățită prin etape clare de execuție și un punct unic de acces. Pentru a completa comunicările de presă ale primăriei privind proiectele de regenerare urbană, acestea ar trebui însoțite, în anexă, de fișe de proiect și calendare actualizate și clar definite, termene estimate de finalizare și mecanisme de monitorizare periodică, astfel încât cetățenii să poată urmări ușor progresul investițiilor. Totodată, recomandăm implementarea unei platforme digitale ca punct unic de acces care să integreze date privind stadiul proiectelor stabilite în PAOV și cele anunțate de primărie, rapoartele de monitorizare, termene de execuție și date statistice privind indicatori precum suprafața de spațiu verde pe locuitor și evoluția acestora în timp.

Considerăm importantă finalizarea la termen a proiectelor asumate de autorități privind consolidarea și amenajarea spațiilor verzi și a zonelor publice. În special, este imperativ ca o nouă Strategie a Spațiilor Verzi să fie aprobată cât mai curând, care să includă obiective măsurabile la nivel de cartier, termene clare de implementare, indicatori de monitorizare anuală și surse sigure de finanțare.

Totodată, parteneriatul dintre societatea civilă și autorități poate fi consolidat prin consultări periodice cu ONG-uri, grupuri de cetățeni și unități de învățământ, precum și prin utilizarea extinsă a mecanismelor de bugetare participativă (ca, de exemplu, inițiativa de transformare a terenurilor degradate, identificată de cetățeni prin platforma Timișoara Decide). Școlile pot iniția activități practice de monitorizare și cartografiere a spațiilor verzi din cartiere, măsurând accesibilitatea acestora și încurajând conștientizarea elevilor privind starea mediului înconjurător. În același timp, încurajăm cetățenii să participe la consultările publice organizate de administrația locală și să semnaleze deteriorări sau eliminări ilegale ale spațiilor verzi pe care le identifică în cartier.

Pe termen lung, țintele de dezvoltare durabilă locală sunt îndeplinirea integrală a standardului de accesibilitate (accesul fiecărui locuitor la un spațiu verde public aflat la maximum 300 de metri de locuință), finalizarea la termen a proiectelor din PAOV, controale periodice privind respectarea normelor de întreținere a spațiilor verzi, iar reglementările mai stricte privind dezvoltarea imobiliară, care să impună stabilirea unor suprafețe minime de spațiu verde, protejarea arborilor maturi și garantarea accesului la facilități educaționale și sociale.

1. Introducere

Regenerarea urbană reprezintă transformarea, renovarea și reabilitarea unor zone degradate din spațiul public, având ca scop îmbunătățirea calității mediului construit și natural, prin acțiuni ce vizează îmbunătățirea accesului la servicii și facilități economice, sociale, culturale și ecologice. Infrastructura verde urbană este un pilon important al dezvoltării sustenabile, contribuind direct la reducerea poluării atmosferice, a traficului, a stresului cotidian și la consolidarea spațiilor cu rol social. Timișoara dispune de un potențial deosebit privind capitalul cultural și amplasarea geografică, însă degradarea din cartierele istorice și implementarea inegală sau lentă a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii verzi cer o schimbare a modului de abordare.

2. Instituții responsabile

2.1. Primăria Municipiului Timișoara este principala autoritate responsabilă de administrarea, conservarea, extinderea și evidența spațiilor verzi din proprietatea publică și de implementarea proiectelor de regenerare urbană de pe teritoriul municipiului. Primăria Timișoara stabilește direcția strategică și investițiile punctuale prin gestionarea mai multor documente precum RLSV, SIDU, Strategia Spațiilor Verzi, PUG și PAOV.

2.2. Consiliul Județean Timiș are rol de coordonare strategică la nivelul județului și sprijin în managementul marilor proiecte de infrastructură regională, însă nu are atribuții directe în administrarea spațiului public din intravilanul municipiului.

2.3. Direcția Județeană de Mediu / Agenția pentru Protecția Mediului Timiș are atribuții de reglementare, control secundar și emitere a avizelor obligatorii de mediu pentru proiectele de investiții urbane. Aceasta deține rapoarte statistice generale privind starea mediului din județ și situația spațiilor verzi.

3. Documente strategice

3.1. Registrul Local al Spațiilor Verzi este principalul instrument de inventariere a terenurilor publice intravilane încadrate ca spații verzi (parcuri, păduri, aliniamente stradale și amenajări floricole) și poate fi accesat prin harta GIS, operaționalizată în februarie 2026. Înainte de înființarea registrului actual, realizat prin contractul nr. 1/2023, documentul anterior, aprobat în 2017 de Consiliul Local, a fost anulat în instanță în anul 2019 deoarece era incomplet și neactualizat.

3.1. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană 2021-2027 definește 4 proiecte prioritare de regenerare urbană, în baza locației, densității clădirilor culturale, impactului asupra dezvoltării durabile, corelării cu proiecte de reabilitare energetică și gradului de integrare al măsurilor: zona Piața Traian, zona Dacia (cuprinsă între bulevardul Cetății, strada Gheorghe Lazăr, Calea Circumvalațiunii, Calea Torontalului), zona Piața Mocioni (zona Iosefin) și zona Piața Operei și străzile din zona Cetate (zona Piața Victoriei).[1] Acțiunile de regenerare urbană includ amenajarea de zone pietonale, spații verzi/verzi-albastre, facilități pentru activități recreative, reconversia terenurilor degradate, reconversia fațadelor clădirilor publice.[2] Totodată, SIDU urmărește implicarea cetățenilor în procesul de implementare prin campanii de conștientizare, colectarea de opinii și evenimente publice pe perioada consultării.[3]

3.2. Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara a fost elaborat în contextul Inițiativei M100 în anul 2023 și stabilește o strategie de integrare și dezvoltare a infrastructurii verzi în zona metropolitană Timișoara atât pe termen scurt (2024 – 2028), cât și pe termen lung (15 ani). Măsurile propuse pe termen scurt includ:[4] dezvoltarea unei noi Strategii a Spațiilor Verzi, bazată pe evaluarea multilaterală a nevoilor locale și urmărirea progresului prin indicatori-cheie; îmbunătățirea gestionării apei fluviale prin reamenajarea ariilor vulnerabile în zone verzi și implementarea normei de min. 30% de suprafață neasfaltată pentru construcțiile noi; crearea de spații verzi pentru ameliorarea efectului de insulă termică prin 5 proiecte în sudul orașului, creșterea cu 25% a acoperirii verzi pe coridoarele pietonale, reproiectarea a 50 km de străzi ca coridoare verzi, instalarea a 50 de acoperișuri verzi; integrarea infrastructurii verzi și sociale prin garantarea accesului la spații verzi de calitate la cel mult 1 km distanță pentru toți cetățenii și amenajarea a 5 km de coridoare verde-albastre în zona de nord-est a orașului.

3.3. Strategia Spațiilor Verzi 2010-2020, a fost inițial prelungită prin HCL 289/2022 până în 2025, însă hotărârea de prelungire a fost anulată în instanță în octombrie 2023 pentru că documentația era inactuală și necorespunzătoare. Strategia ar trebui să prezinte date statistice și istorice ale suprafețelor verzi și să stabilească măsuri concrete prevăzute pentru îmbunătățirea spațiilor verzi accesibile cetățenilor. Documentul, elaborat în 2009, este considerat depășit și inadecvat situației la zi, neavând mecanisme adecvate de punere în aplicare a reglementărilor prevăzute.[5]

3.4. Planul Urbanistic General 2023 – 2035 reprezintă principalul instrument de coordonare a proiectelor de dezvoltare urbană, de pregătire a implementării acestora prin accesarea de fonduri și stabilirea mecanismelor de monitorizare a proiectelor. PUG prevede, printre altele, următoarele investiții în sectorul spațiilor verzi și reabilitării urbane: regenerarea urbană a zonelor Dacia, Soarelui, Lipovei și Șagului (2024 – 2035), reamenajarea zonei Piața Victoriei (2023 – 2027), reabilitarea centrului istoric, urbanizarea cartierului Kuncz și reconstrucția ecologică a canalului Șubăleasa din cartierul Kuncz (2023 – 2030), reamenajarea parcurilor Ciarda Roșie (2024 – 2030) și Pădurea Verde (2024 – 2028).

[6] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Timișoara 2021 – 2027 (p. 143)

[7] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Timișoara 2021 – 2027 (pp. 144 – 145)

[8] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Timișoara 2021 – 2027 (p. 144)

[9] Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara (p. 182)

[10] Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara (p. 181)

4. Situație actuală

Anul	Suprafața totală de spațiu verde (ha)	Suprafața de spațiu verde /locuitor (m ²)
2015 [11]	52,521	1,575
2016[12]	52,462	1,573
2017[13]	52,462	1,573
2018[14]	52,462	1,573
2019[15]	52,462	1,573
2020[16]	52,462	1,573
2021[17]	52,462	1,573
2022[18]	104,446	4,163
2023[19]	104,635	4,163
2014[20]	104,446	4,163

În baza informațiilor de mai sus, observăm că, în timp ce suprafața spațiilor verzi și m² de spațiu verde/locuitor au rămas aproape neschimbate între anii 2015 și 2021, când orașul dispunea de doar circa 16 m² de spațiu verde/locuitor, valoare aflată semnificativ sub pragul minim de 26 m²/locuitor. Suprafața aproape că se dublează în anul 2022, iar m² de spațiu verde/locuitor devine de 2,65 ori mai mare în 2022, comparativ cu anul precedent, conform Raportului privind starea mediului în județul Timiș aferent anului 2022.

[11] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2015 (p. 211)

[12] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2016 (p. 225)

[13] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2017 (pp. 219 – 220)

[14] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2018 (pp. 282 – 284)

[15] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2019 (pp. 259 – 261)

[16] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2021 (pp. 311 – 313)

[17] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2021 (pp. 311 – 313)

[18] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2022 (pp. 305 – 306)

[19] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2023 (pp. 315 – 317)

[20] Raportul privind starea mediului în județul Timiș, anul 2024 (pp. 341 – 343)

Discrepanța dintre anii 2021 și 2022 poate fi explicată prin reclasificarea spațiilor verzi și diminuarea populației Municipiului Timișoara în urma recensământului din anul 2021. Conform Raportului privind starea mediului în județul Timiș din anul 2022, Primăria Municipiului Timișoara a raportat 1044,46 ha către DJM Timiș, dintre care aproape jumătate din suprafață au fost obținute în urma HG nr. 790/2020 prin care cele 520 ha ale Pădurii Verzi au intrat în proprietatea orașului.[21] Totodată, în urma recensământului din anul 2021, populația Timișoarei a scăzut de la circa 320.000 de locuitori (conform recensământului din anul 2011), la aproximativ 250.000 de locuitori. Astfel, în urma transferului Pădurii Verzi către primărie și a tendinței de scădere a populației, m² de spațiu verde/locuitor a crescut matematic, nu în urma unor investiții de amploare în infrastructură verde.

5. Măsuri principale

5.1. Proiecte în curs de implementare privind regenerarea urbană

În anul 2024, prin HCL 84/22.03.2024 au fost aprobate 4 zone prioritare pentru proiecte de regenerare urbană în zonele Piața Victoriei, Fabric, Iosefin și Dacia.[22] Cu excepția Pieței Traian și Cartierului Dacia care se află în etapa de execuție a lucrărilor, restul proiectelor se află în faza de proiectare, elaborare a documentației tehnice sau încă la idee de proiect. Stadiul actual al proiectelor este prezentat în tabelul de mai jos.

Zona proiectului	Măsurile prevăzute	Stadiul proiectului	Perioada de implementare
Piața Traian (Zona Fabric)	Modernizarea a 57.630 m ² spațiu public; amenajarea a 3.456 mp de zone verzi; plantarea a 355 arbori, reabilitarea a 477 m de linie dublă, respectiv 147 m de linie simplă de tramvai, zone pietonale, 1.103 m de piste de biciclete	Contract de lucrări semnat, în etapa de execuție a lucrărilor	16.12.2024 – 16.08.2027
Piața Victoriei	Reabilitarea zonei centrale; aliniament dublu de arbori; conectare la coridorul verde-albastru Bega.	Soluția câștigătoare selectată , în curs de negociere pentru contractarea proiectării	2023 – 2027
Piața Mocioni (Zona Iosefin)	Extinderea spațiilor verzi, reabilitarea trotuarelor; piste biciclete; modernizarea a 26.000 m ²	În etapa de contractare a lucrărilor de execuție	2025 – 2027

[21] Raportul primarului Timișoara aferent anului 2021 (p. 61)

[22] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Timișoara (p. 143)

Pădurea Verde	Amenajarea unei păduri-parc cu alei ecologice din materiale permeabile; piste biciclete; trasee marcate, refugii și panouri informative, conservarea biodiversității.	Contract de asociere semnat cu Romsilva, studiu de fezabilitate finalizat, urmează aprobarea de Comisia Tehnico-Economică a Primăriei	2024 – 2028
Cartierul Dacia	Reamenajarea urbană a zonei cuprinsă între bulevardul Cetății, strada Gheorghe Lazăr, Calea Circumvalațiunii și Calea Torontalului, circa 57.000 m2	Ordin de începere a lucrărilor emis, în etapa de executare a lucrărilor	2024 – 2028
Zonele Kuncz, Blașcovici și Dâmbovița	Transformarea a 3 zone de teren degradate în parcuri cu spații de picnic, fitness și zone de recreere	În etapa de concept	Nespecificat

5.2. Proiecte în curs de implementare privind spațiile verzi

Conform PAOV, Timișoara a stabilit următoarele măsuri pentru îmbunătățirea accesului și calității spațiilor verzi, conform tabelului de mai jos.

Numele acțiunii	Ținte	Etape de implementare	Perioadă de implementare
Transformarea suprafețelor pavate în zone verzi pentru îmbunătățirea gestionării apelor fluviale [23]	- Proiect pilot în zona str. Gheorghe Lazăr, vulnerabilă la inundații 2 școli/an transformă min. 40% din curte în locuri de joacă verzi neasfaltate - Min. 30% de suprafață neasfaltată pentru noi dezvoltări	Implementarea proiectului pilot	2024 – 2028
		Conștientizare și comunicare, stimulente pentru cetățeni	
		Elaborarea unui plan de reziliență climatică prin procese participative	
		Prima fază a programului pentru suprafețe impermeabile	
Crearea de spații verzi pentru ameliorarea efectului de insulă de căldură [24]	5 noi proiecte de conectivitate verde în sudul orașului - Creșterea cu 25% a acoperirii cu copaci pe principalele coridoare pietonale - Reproiectarea a 50 km de străzi ca coridoare verzi - Instalarea de acoperișuri verzi pe 50 de clădiri	Cartografierea infrastructurii și zonelor supuse disconfortului termic	2024 – 2028
		Definirea a 5 – 10 proiecte pilot de umbră și acoperișuri verzi	
		Implementarea proiectelor pilot și instalarea a 50 de acoperișuri verzi	
		Reglementări urbane pentru construcții, cu stimulente	

[23] Plan de Acțiuni pentru un Oraș Verde (p. 185)

[24] Plan de Acțiuni pentru un Oraș Verde (p. 190)

Integrarea infrastructurii verzi în dezvoltările noi [25]	• 100% din cetățeni au acces la spații verzi de calitate la o distanță de max. 1 km • 100% din locuitori au acces la transport public la o distanță de max. 500 m • Cartiere interconectate • 50% din cetățeni au acces la infrastructură socială la distanță de mers pe jos	Cartografierea zonelor vulnerabile și selectarea zonelor prioritare	2025
		Aplicarea regulamentului local de infrastructură verde și socială (coridoare verzi-albastre și de micromobilitate, facilități urbane, platformă digitală de planificare urbană)	
Implementarea infrastructurii verzi-albastre [26]	• Amenajarea a 5 km de coridoare albastru-verde • Instalarea de piste de biciclete și de mers pe jos, mobilier urban, poduri • Agro-parc de aprox. 10ha funcțional	Studiu de fezabilitate	2024 – 2028
		Lucrări de construcție	
		Dezvoltarea agro-parcului	
		Campanie de informare (1/an pe durata proiectului)	
Elaborarea unei noi strategii pentru spații verzi [27]	• Plan bazat pe dezvoltarea echitabilă a zonelor verzi, evaluarea multilaterală a nevoilor și urmărirea progresului prin indicatori-cheie	Strategie metropolitană pentru spațiile verzi	2024 – 2025
		Aplicație pentru gestionarea spațiilor verzi	
		Materiale de conștientizare	

6. Acces public la date

Accesul la informații despre spațiile verzi și regenerarea urbană din Timișoara este, comparativ cu alte orașe din România, relativ bun, dar rămâne fragmentat în unele locuri. Datele relevante sunt împrăștiate între mai multe surse și platforme și nu există un punct unic de acces pentru cetățeanul interesat să urmărească evoluția unui proiect de la intenție la execuție. În urma solicitării de informații publice, conform legii 544/2001, DJM Timiș a desemnat primăria drept interlocutor responsabil pentru accesarea informației, în timp ce răspunsul Primăriei a redirecționat spre documente deja publice, fără a furniza centralizări statistice.

7. Provocări identificate

Timișoara dispune de o traiectorie pozitivă a spațiilor verzi, dar este, în același timp, marcată de o dezvoltare urbană haotică, în lipsa documentației strategice, de o distribuție inegală și inechitabilă a spațiilor verzi și de o discrepanță între raportarea administrativă și realitatea de pe teren.

Conform PAOV, întârzierea aprobării PUG a însemnat că dezvoltarea urbană în zona metropolitană Timișoara s-a desfășurat fără a considera mediul înconjurător sau bunăstarea cetățenilor, prioritizând interesele sectorului privat, lucru ce a dus la zone mari din oraș fără acces la spații verzi la o distanță de cel mult 300 m.[28] În consecință, în timp ce cartierele din jurul parcurilor mari (Parcul Rozelor, Parcul Central, Parcul Botanic) și cartierele istorice în vecinătatea canalului Bega (Iosefin, Fabric și Elisabetin) se bucură de spații verzi extinse,[29] zone precum cartierul Kuncz, Traian, Fridorf și str. Dorobanților au acces redus la facilități urbane și spații verzi.[30]

Lipsa coerenței în dezvoltare este atribuită unor lacune considerabile în strategia privind infrastructura verde. Poate cel mai grav este că Primăriei Municipiului Timișoara îi lipsește, până la momentul actual, o strategie dedicată regenerării urbane și spațiilor verzi actualizată și integrată, cu obiective concrete, calendare clare de execuție și acces sigur la finanțare. Asociația Peisagiștilor din România, filiala Vest, a dat în judecată Primăria Timișoara și a câștigat, în două instanțe: în 2019, în privința RLSV aprobat de Consiliul Local în 2017, bazat pe date vechi și incomplete, și în 2023, anulând hotărârea de prelungire a Strategiei Spațiilor Verzi de către Consiliul Local. Ambele acte administrative erau depășite, se bazau pe informații neactualizate și nu corespundeau normelor legale.

Ciclu administrativ, de la idee până la execuția efectivă în teren, este marcat de procese birocratice lungi, care pot cauza întârzieri în implementarea investițiilor. De exemplu, proiectul din zona Piața Victoriei se află încă în faza de proiectare, deși soluția câștigătoare a fost anunțată încă din 2023.

Accesul la informații prezintă în continuare impedimente, deși a fost îmbunătățit în ultimii ani. Primăria comunică stadiul proiectelor prin Raportul anual al Primarului și comunicate de presă pe platforma primăriei, însă nu există un sistem de actualizare în timp real al stadiului fiecărui proiect. RLSV este actualizat și funcțional, dar platforma prezintă dificultăți de navigare pentru publicul larg, având filtrele limitate și fiind lipsită de date statistice agregate (mp/locuitor pe cartier, evoluție anuală).

Monitorizarea infrastructurii verzi de către autoritățile naționale nu este suficientă. În perioada 2024 – 2026, Garda Națională de Mediu a realizat 1 control planificat, 1 control tematic și 3 controale în baza sesizărilor, fără a aplica amenzi sau sancțiuni. Numărul redus de controale riscă să piardă din vedere nereguli importante în lipsa monitorizării periodice.

[28] Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara (p. 180)

[29] Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara (p. 186)

[30] Planul de Acțiuni Oraș Verde Timișoara (p. 199)

8. Recomandări

8.1. Recomandări pentru autorități

Autoritățile ar trebui să prioritizeze finalizarea proiectelor asumate în documentele strategice (normele mai stricte de dezvoltare, amenajarea de noi spații verzi, acoperișuri și coridoare pietonale verzi), urgentând elaborarea unei noi Strategii a Spațiilor Verzi, cu obiective măsurabile pe cartiere, termene clare, indicatori-cheie ai progresului și surse sigure de finanțare a proiectelor.

Accesul la informații poate fi îmbunătățit prin crearea unui punct unic de acces care să conțină date statistice detaliate pe cartiere privind evoluția și tipurile de spații verzi, fișe de proiect și calendare de implementare actualizate la zi pentru fiecare proiect de regenerare urbană, cu date estimate de finalizare, mecanism de actualizare trimestrială.

Considerăm esențială creșterea gradului de implicare a societății civile în procesul de monitorizare prin consultări periodice cu ONG-uri, grupuri de cetățeni și școli pentru a evalua accesul și calitatea spațiilor verzi disponibile public și extinderea inițiativelor de bugetare participativă.

Pe termen lung, ne dorim controale frecvente și periodice din partea Gărzii de Mediu pentru identificarea mai eficientă a încălcărilor privind normele de mediu, implementarea unui standard de accesibilitate la spațiile verzi, prin garantarea accesului fiecărui locuitor la un spațiu verde public aflat la maximum 300 de metri distanță, realizarea periodică a unor studii de satisfacție privind calitatea și accesibilitatea spațiilor verzi, adoptarea unor reglementări mai stricte privind spațiile verzi în noile dezvoltări imobiliare, inclusiv prin stabilirea unor suprafețe minime de spațiu verde pe parcelă, protejarea vegetației existente și monitorizarea respectării obligațiilor asumate de dezvoltatori.

8.2. Recomandări pentru cetățeni și școli

Încurajăm cetățenii să folosească instrumentele de monitorizare și informare pe care le au la dispoziție (comunicatele de presă, hotărârile locale, Raportul anual al Primarului, Rapoartele privind starea mediului în județul Timiș, RLSV, PAOV), să se implice în consultările publice și să semnaleze autorităților competente neregulile identificate privind spațiile verzi.

Totodată, școlile pot încuraja implicarea civică a elevilor prin activități de monitorizare și cartografiere a spațiilor verzi din jurul școlilor sau din cartier, măsurând accesibilitatea acestora (pentru persoane vulnerabile, pentru activități de relaxare și recreere), sau prin extinderea inițiativelor municipale la nivel local (de exemplu, transformarea parțială a curții școlii din zonă pavată în loc de joacă verde).

9. Surse

- Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Timișoara 2021–2027
- Strategia Spațiilor Verzi Timișoara 2010–2020
- Plan de Acțiuni Oraș Verde Timișoara
- Registrul Local al Spațiilor Verzi
- Planul Urbanistic General
- Recensământul Populației și Locuințelor, runda 2021
- Raportul primarului Timișoara aferent anului 2021
- Rapoartele privind starea mediului în județul Timiș, edițiile anilor 2015 – 2024
- Răspunsul Primăriei Municipiului Timișoara nr. TMI2026-020554/07.05.2026
- Răspunsul Gărzii Naționale de Mediu nr. 1840/7.04.2026
- HG nr. 790/2020
- HCL 84/2024
- HCL 289/2022

Echipa de monitorizare: Laura Dumuța și Flavia Cojocaru

Ce spune Flavia despre program?

"Am văzut cum arată orașele și spațiile fericite din alte țări. Știti ce au în comun? Verdele."

Ce spune Laura despre program?

E super fain că există astfel de programe de mentorat și pentru mine chiar a fost o experiență utilă. M-a ajutat să trec prin tot hățișul de politici de mediu și să înțeleg mai bine cum stau lucrurile în realitate, mai ales că am lucrat pe un caz concret din Timișoara, legat de spațiile verzi și regenerarea urbană.

Dincolo de toată birocrăția și datele din raport, rămân cu o imagine mult mai clară despre cum funcționează un oraș și despre importanța monitorizării acestor proiecte.

Coordonatori CRPE: Damian Alexandru și Alyssa Ungureanu

Raport publicat în cadrul proiectului „Youth for Green Romania” (2024-3-RO01-KA154-YOU-000285479), derulat de Centrul Român de Politici Europene.

Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care va fi folosit conținutul informației.